ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
F. G. JACOBS
της 16ης Δεκεμβρίου 1992 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Στην παρούσα υπόθεση η Pretura circondariale di Cuneo υπέβαλε δύο προδικαστικά ερωτήματα. Το πρώτο αφορά το κύρος των αποφάσεων της Επιτροπής 89/627/ΕΟΚ, της 15ης Νοεμβρίου 1989 (ΕΕ 1989, L 359, σ. 23), και 90/213/ΕΟΚ, της 19ης Απριλίου 1990 (ΕΕ 1990, L 113, σ. 32), σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών που αφορούν τις δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1987. Το δεύτερο αφορά την αναζήτηση εκ μέρους των κρατών μελών των πληρωμών τις οποίες δεν ενέκρινε το ΕΓΤΠΕ. Από το πρώτο ερώτημα ανακύπτει το ζήτημα αν μπορεί να αμφισβητηθεί το κύρος μιας αποφάσεως της Επιτροπής περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών.

Η εφαρμοστέα νομοθεσία

1. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93) διέπει τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, Το άρθρο 1, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 1, ορίζει ότι το τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ χρηματοδοτεί τις παρεμβάσεις για τη ρύθμιση των γεωργικών αγορών οι οποίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες. Κατά το άρθρο 4, τα κράτη μέλη υποδεικνύουν τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες να καταβάλλουν τα αναγκαία ποσά για τη χρηματοδότηση των εν λόγω παρεμβάσεων. Προς εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας του ΕΓΤΠΕ, η Επιτροπή οφείλει να προβαίνει σε εκκαθάριση των λογαριασμών των εθνικών αρχών σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 5, παράγραφος 2. Στο άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, ορίζονται τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να:

— εξασφαλίσουν την πραγματοποίηση και την κανονικότητα των χρηματοδοτούμενων από το ταμείο πράξεων,

— προλάβουν και διώξουν ανωμαλίες,

— ανακτήσουν τα απολεσθέντα εξαιτίας ανωμαλιών ή αμελειών ποσά.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τα ληφθέντα μέτρα προς τον σκοπό αυτό και ιδίως για την πορεία των διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών.

2. Σε περίπτωση μη πλήρους ανακτήσεως, οι οικονομικές συνέπειες των ανωμαλιών ή αμελειών αναλαμβάνονται από την Κοινό-

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

τητα, εκτός εκείνων που προκύπτουν από ανωμαλίες ή αμέλειες καταλογιστές στα διοικητικά όργανα/ή οργανισμούς των κρατών μελών.

Τα ανακτηθέντα ποσά καταβάλλονται στις υπηρεσίες ή οργανισμούς που ενεργούν πληρωμές, οι οποίοι τα εγγράφουν ως απομείωση των χρηματοδοτουμένων από το Ταμείο δαπανών.»

2. Για τα οπωροκηπευτικά προβλέπεται κοινή οργάνωση αγορών, θεσπισθείσα από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1035/72 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/007, σ. 250), όπως τροποποιήθηκε. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει τη σύσταση οργανώσεων παραγωγών και θεσπίζει μηχανισμό στηρίξεως των τιμών, στο πλαίσιο του οποίου οι οργανώσεις των παραγωγών μπορούν να καθορίζουν τιμή αποσύρσεως κάτω από την οποία τα μέλη των οργανώσεων αυτών δεν πωλούν τα προϊόντα τους. Όταν καθορίζεται τιμή αποσύρσεως, οι οργανώσεις των παραγωγών πρέπει να χορηγούν αποζημίωση στα μέλη τους για τις ποσότητες των προϊόντων που έμειναν απώλητες εφόσον αυτά πληρούν ορισμένα κριτήρια ποιότητας. Το άρθρο 15 του κανονισμού ορίζει ότι, για τη χρηματοδότηση αυτών των μέτρων αποσύρσεως, οι οργανώσεις των παραγωγών πρέπει να ιδρύσουν ένα ταμείο παρεμβάσεως, τροφοδοτούμενο από εισφορές καθοριζόμενες βάσει των ποσοτήτων που διατίθενται προς πώληση. Κατά το άρθρο 18, τα κράτη μέλη χορηγούν χρηματική αντιστάθμιση στις οργανώσεις παραγωγών που πραγματοποιούν παρεμβάσεις, εφόσον η τιμή αποσύρσεως δεν υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο. Το ύψος της αντισταθμίσεως είναι ίσο προς τις αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τις οργανώσεις των παραγωγών μειωμένες κατά τις καθαρές εισπράξεις που πραγματοποιούνται από προϊόντα τα οποία αποσύρονται από την αγορά. Τα σχετικά έξοδα καλύπτονται από το τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ.

Τα πραγματικά περιστατικά και τα νομικά ζητήματα

3. Αφορμή της παρούσας διαδικασίας αποτέλεσε η εκ μέρους της Επιτροπής εκκαθάριση των λογαριασμών που υπέβαλαν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες του τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ για το οικονομικό έτος 1987. Κατά την εκκαθάριση των εν λόγω λογαριασμών, η Επιτροπή εξέτασε τον τρόπο με τον οποίο οι ιταλικές αρχές επέβλεψαν τις ενέργειες των οργανώσεων παραγωγών οπωρολαχανικών βάσει του κανονισμού 1035/72. Από τη συνοπτική έκθεση την οποία συνέταξαν οι υπάλληλοι της Επιτροπής, στην οποία βασίστηκε η εκκαθάριση των λογαριασμών, προέκυψε ότι ο αριθμός και η έκταση των εκ μέρους των ιταλικών αρχών διενεργηθέντων ελέγχων ήταν ανεπαρκής και δεν εξασφάλιζε τη σύμφωνη προς τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου λειτουργία των οργανώσεων παραγωγών. Ειδικότερα, η Επιτροπή διατείνεται ότι οι ιταλικές αρχές προέβησαν σε ελέγχους μόνον σε έξι αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών το 1987 επί συνόλου 134 τέτοιων οργανώσεων. Από αυτές τις έξι οργανώσεις μόνον τρεις είχαν λάβει κοινοτική ενίσχυση, το ποσό της οποίας αντιστοιχούσε μόλις στο 2,12 % των δηλωθέντων από την Ιταλία σχετικών συνολικών εξόδων. Σύμφωνα με την Επιτροπή, από τον ως άνω έλεγχο προέκυψε ότι ακόμα και οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν σ' αυτές τις λίγες οργανώσεις ήταν ανεπαρκείς και με αυτούς δεν μπορούσε να συναχθεί με βεβαιότητα ότι οι ως άνω οργανώσεις λειτουργούσαν σύμφωνα προς το κοινοτικό δίκαιο.

4. Αποτέλεσμα των ανωτέρω διαπιστώσεων ήταν ότι η Επιτροπή, με την απόφασή της περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών για το 1987 (προαναφερθείσα απόφαση 89/627), αρνήθηκε να εγκρίνει 5 % των δηλωθεισών από την Ιταλία δαπανών. Κατά την έβδομη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως αυτής:

«Οι δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται για την Ιταλία περιλαμβάνουν ποσό 20 920 524 089 λιρών Ιταλίας (LIT) που αντιστοιχεί στις χρηματοοικονομικές αντισταθμιστικές καταβολές οι οποίες χορηγούνται από τις οργανώσεις των παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών· το ποσό αυτό πρέπει να αναληφθεί από το εν λόγω κράτος μέλος δυνάμει της παρούσας απόφασης· εντούτοις, οι ιδιαίτερες περιστάσεις της περιπτώσεως αυτής δικαιολογούν την επανεξέταση εκ μέρους της Επιτροπής της άρνησης της χρηματοδότησης που αποφασίστηκε στην παρούσα εκκαθάριση των λογαριασμών, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω κράτος μέλος θα προσκομίσει τις απαιτούμενες αποδείξεις το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1989· ωστόσο, αυτό δεν επηρεάζει το άμεσα εκτελεστό της παρούσας απόφασης.»

Οι ιταλικές αρχές δεν προσκόμισαν κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να δικαιολογεί την επανεξέταση της αποφάσεως της Επιτροπής, η οποία επιβεβαιώθηκε με την απόφαση 90/213 της Επιτροπής, η δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οποίας ορίζει ότι:

«Οι δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται για την Ιταλία περιλαμβάνουν ποσό 20 920 524 089 LIT που αντιστοιχεί στις χρηματοοικονομικές αντισταθμιστικές καταβολές οι οποίες χορηγούνται από τις οργανώσεις των παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών· η Επιτροπή είχε επιφυλαχθεί να επανεξετάσει το ποσό αυτό, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω κράτος μέλος επρόκειτο να προσκομίσει τις απαιτούμενες αποδείξεις το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1989· οι αποδείξεις αυτές δεν προσκομίστηκαν στην ταχθείσα προθεσμία· κατά συνέπεια, η δημοσιονομική διόρθωση καθίσταται οριστική.»

5. Η Ιταλία δεν αμφισβήτησε τις αποφάσεις της Επιτροπής όσον αφορά τη μη αναγνώριση των σχετικών ποσών. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι η Ιταλία επιδίωξε, χωρίς να το επιτύχει, την ακύρωση της αποφάσεως 90/213 όσον αφορά την άρνηση της Επιτροπής να δεχθεί την κάλυψη από το ΕΓΤΠΕ ορισμένων άλλων εξόδων τα οποία είχε δηλώσει η Ιταλία (υπόθεση C-197/90, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-1). Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως 90/213, ο AIMA, ο ιταλικός οργανισμός παρεμβάσεως, ζήτησε απ' όλες τις οργανώσεις παραγωγών οπωροκηπευτικών στην Ιταλία την επιστροφή του 5 % του συνολικού ποσού των αντισταθμιστικών καταβολών τις οποίες έλαβαν το 1987. Μια από τις οργανώσεις αυτές είναι η Associazione tra Produttori Ortofrutticoli Piemontesi (γνωστή και ως Asprofrut). Όταν της υποβλήθηκε το αίτημα του AIMA προς απόδοση των σχετικών ποσών, η Asprofrut πληροφόρησε τα μέλη της ότι επρόκειτο να αφαιρέσει από τους λογαριασμούς τους ποσό ίσο προς το 5 % των καταβληθεισών το 1987 σ' αυτούς αντισταθμίσεων για την απόσυρση προϊόντων από την αγορά.

6. Ενάγων στη διαδικασία της κύριας δίκης είναι ένας γεωργικός συνεταιρισμός με το όνομα Frutticoltori Associati Cuneesi (στο εξής: FAC), ο οποίος, ως μέλος της Asprofrut, είχε λάβει από αυτήν το ποσό των 35 835 325 LIT την περίοδο εμπορίας 1986/87 ως αντιστάθμιση για ποσότητα μήλων τα οποία αποσύρθηκαν από την αγορά. Ο FAC αμφισβήτησε τη νομιμότητα της αποφάσεως της Asprofrut να αφαιρέσει από τον λογαριασμό του τα σχετικά ποσά, κατά τη διάρκεια δε της δίκης που ακολούθησε, το εθνικό δικαστήριο ζήτησε την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ επί των ακόλουθων προδικαστικών ερωτημάτων:

«α) Είναι ισχυρές οι αποφάσεις της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

89/627/ΕΟΚ, της 15ης Νοεμβρίου 1989, και 90/213/ΕΟΚ, της 19ης Απριλίου 1990, ενόψει της κοινοτικής ρυθμίσεως σε θέματα προϋπολογισμού και χρηματοοικονομικών σχέσεων μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών, καθόσον αυτές επιβαρύνουν το Ιταλικό Δημόσιο με το ποσό των 20 920 524 089 LIT που αντιστοιχούν σε αντισταθμίσεις καταβληθείσες από τις ενώσεις των παραγωγών οπωροκηπευτικών;

β) Συμβιβάζεται προς τις γενικές αρχές της κοινοτικής έννομης τάξεως περί του νομίμου της δράσεως της διοικήσεως, της προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας, καθώς και προς τις γενικές αρχές που διέπουν τον έλεγχο των κοινοτικών μέτρων στον γεωργικό τομέα και την ευθύνη των παραγωγών οπωροκηπευτικών και των οργανώσεών τους η αξίωση των ιταλικών αρχών να επιβαρύνουν όλες αδιακρίτως τις οργανώσεις των παραγωγών οπωροκηπευτικών με το κατ' αποκοπήν ποσό που χορηγεί το Ιταλικό Δημόσιο ως χρηματοοικονομική αντιστάθμιση για την απόσυρση προϊόντων από την αγορά, στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των δαπανών εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1987;»

7. Με το δεύτερο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν το κοινοτικό δίκαιο έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να αναζητούν από οργανώσεις παραγωγών αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά με βάση ένα κατ' αποκοπήν ποσοστό.

8. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η Επιτροπή, η Ελληνική Κυβέρνηση και ο FAC. Η Ιταλία δεν συμμετέσχε στη διαδικασία. Επίσης, ούτε ο AIMA υπέβαλε παρατηρήσεις, ενώ είχε ασκήσει παρέμβαση στη διαφορά ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Ο FAC θεωρεί ότι το πρώτο ερώτημα είναι το κυριότερο, ισχυριζόμενος ότι αν οι βαλλόμενες αποφάσεις της Επιτροπής κριθούν ανίσχυρες τότε το δεύτερο ερώτημα καθίσταται περιττό. Αντίθετα, η Επιτροπή διατείνεται ότι το κύρος των αποφάσεων περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών δεν έχει σημασία για την έκβαση της διαφοράς της κύριας δίκης. Κατά την άποψή της, η υποχρέωση αναζητήσεως των αχρεωστήτως καταβληθέντων επιβάλλεται στις εθνικές αρχές απευθείας από το άρθρο 8 του κανονισμού 729/70 και υφίσταται ανεξάρτητα από το αν υπάρχουν ή όχι παρατυπίες όσον αφορά την απόφασή της περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών. Αφήνω προς στιγμήν κατά μέρος τον ισχυρισμό αυτό της Επιτροπής. Κατά τη γνώμη μου, από τα υποβληθέντα ερωτήματα και από τη διαφορά που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου προκύπτει σαφώς ότι αν δοθεί αρνητική απάντηση στο δεύτερο ερώτημα δεν θα χρειαστεί να εξεταστεί το κύρος των αποφάσεων της Επιτροπής. Με άλλα λόγια, αν γίνει δεκτό ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να αναζητεί από οργανώσεις παραγωγών αχρεωστήτως καταβληθείσες ενισχύσεις με βάση ένα κατ' αποκοπή ποσοστό, τούτο θα είναι αρκετό για τον καθορισμό της εκβάσεως της διαφοράς ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Γι' αυτό θα αρχίσω με το δεύτερο ερώτημα.

Το δεύτερο ερώτημα

9. Από το άρθρο 8 του κανονισμού 729/70 προκύπτει σαφώς ότι, βάσει του χρηματοδοτικού συστήματος της κοινής γεωργικής πολιτικής, η αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθεισών ενισχύσεων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Εντούτοις, είναι επίσης σαφές ότι τα κράτη

μέλη, ασκώντας την αρμοδιότητα αυτή, πρέπει να τηρούν το κοινοτικό δίκαιο: βλ. τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 205 έως 215/82, Deutsche Milchkontor GmbH κατά Γερμανίας (Συλλογή 1983, σ. 2633, σκέψεις 17 επ.). Ειδικότερα, το Δικαστήριο δέχθηκε, με τη σκέψη 22, ότι «η εφαρμογή του εθνικού δικαίου δεν πρέπει να θίγει ούτε το πεδίο ενεργείας ούτε την αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου». Επομένως, στερείται ερείσματος ο ισχυρισμός της Ελληνικής Κυβερνήσεως ότι το ζήτημα αφορά αποκλειστικά προβλήματα του ιταλικού εσωτερικού δικαίου και, για τον λόγο αυτό, εκφεύγει της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου.

10. Στην παρούσα υπόθεση η διόρθωση των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλία δεν βασίστηκε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις απάτης ή αμελείας, αλλά στο ότι οι ιταλικές αρχές δεν επέβλεψαν δεόντως τη λειτουργία των οργανώσεων παραγωγών. Μετά τη δεύτερη απόφαση της Επιτροπής, με την οποία επιβεβαίωσε την κατά 5 % σχετική μείωση, ο ιταλικός οργανισμός παρεμβάσεως προέβη σε μηχανική εφαρμογή της μειώσεως: δεν κατέβαλε καμία προσπάθεια να διαπιστώσει τη διάπραξη παρανομιών εκ μέρους συγκεκριμένων οργανώσεων παραγωγών, αλλά επιχείρησε να αναζητήσει χωρίς διακρίσεις από όλες τις οργανώσεις παραγωγών οπωροκηπευτικών ποσό ίσο προς το 5 % των χορηγηθεισών ενισχύσεων για την απόσυρση από την αγορά προϊόντων το 1987. Κατά τη γνώμη μου, αυτή η ενέργεια είναι σαφώς ασυμβίβαστη προς το κοινοτικό δίκαιο, καθόσον έτσι δεν λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα των οργανώσεων των παραγωγών να λάβουν ενίσχυση εφόσον πληρούν τις προβλεπόμενες από τους κοινοτικούς κανόνες προϋποθέσεις.

11. Όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, αναπόσπαστο μέρος του μηχανισμού ενισχύσεως των τιμών που προβλέπεται από τον κανονισμό 1035/72 είναι εκείνο κατά το οποίο, όταν καθορίζεται τιμή αποσύρσεως για ένα προϊόν, οι οργανώσεις των παραγωγών χορηγούν αποζημίωση στα μέλη τους για τα προϊόντα τα οποία παρέμειναν απώλητα (άρθρο 15). Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 1, τα κράτη μέλη χορηγούν χρηματική αντιστάθμιση στις οργανώσεις παραγωγών που πραγματοποιούν παρεμβάσεις. Το άρθρο 18, παράγραφος 2, ορίζει ότι το ύψος της χρηματικής αντισταθμίσεως είναι ίσο προς τις αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τις οργανώσεις παραγωγών, μειωμένες κατά τις καθαρές εισπράξεις που πραγματοποιούνται από προϊόντα τα οποία αποσύρονται από την αγορά. Από το γράμμα του άρθρου 18, παράγραφος 1, και τους σκοπούς του κανονισμού 1035/72 προκύπτει ότι οι οργανώσεις των παραγωγών έχουν το δικαίωμα να λάβουν αντιστάθμιση όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 18. Ωστόσο, το ενιαίο ποσοστό μειώσεως ύψους 5 % εφαρμόστηκε αδιακρίτως σε όλες τις οργανώσεις παραγωγών οπωροκηπευτικών, ανεξάρτητα από το αν πληρούσαν τις προϋποθέσεις του άρθρου 18 και, επομένως, είχαν δικαίωμα να λάβουν κοινοτική ενίσχυση.

12. Συνεπώς, κατά τη γνώμη μου, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αναζητούν αχρεωστήτως καταβληθείσες ενισχύσεις με βάση ένα ενιαίο ποσοστό, όπως έπραξαν οι ιταλικές αρχές στην παρούσα υπόθεση. Η υποχρέωση των κρατών μελών να αναζητήσουν τυχόν καταβληθείσες ενισχύσεις προϋποθέτει, κατά την άποψή μου, ότι αποδεικνύεται στη συγκεκριμένη περίπτωση (π.χ. λόγω παρανομιών, αμελειών ή σφαλμάτων, δεόντως αποδεδειγμένων) ότι ο λαβών σχετική ενίσχυση δεν εδικαιούτο να τη λάβει· όσον αφορά το βάρος της αποδείξεως σε τέτοιες περιπτώσεις βλ. την απόφαση Deutsche Milchkontor, σκέψεις 34 έως 39. Στην παρούσα υπόθεση δεν αποδείχθηκε ότι οι λαβόντες ενίσχυση δεν εδικαιούντο να λάβουν τα σχετικά ποσά. Όπως υπογράμμισε

η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ούτε καν αναφέρθηκε ότι η ως άνω μείωση βασίστηκε σε μη συμμόρφωση προς τους ποιοτικούς κανόνες ή σε τυχόν παρανομίες εκ μέρους των παραγωγών. Έπεται ότι η ενέργεια των ιταλικών αρχών είναι παράνομη. Κατά συνέπεια, παρέλκει, όσον αφορά την έκβαση της εθνικής διαδικασίας, η εξέταση του κύρους των αποφάσεων της Επιτροπής περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών. Παρ' όλα αυτά, χάριν πληρότητας, θα προχωρήσω στην εξέταση του πρώτου ερωτήματος.

Το πρώτο ερώτημα

13. Η Ελληνική Κυβέρνηση διατείνεται ότι το πρώτο ερώτημα είναι απαράδεκτο, διότι αφορά το κύρος αποφάσεων περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών που ανάγονται στο παρελθόν· υπογραμμίζει τις πρακτικές δυσχέρειες που θα δημιουργούνταν αν κρίνονταν ανίσχυροι οι λογαριασμοί αυτοί, ενώ έχουν ήδη καταστεί απρόσβλητοι, προβάλλει δε τον ισχυρισμό ότι δεν πρέπει να τίθεται ζήτημα κύρους τους μετά την εκπνοή της προθεσμίας του άρθρου 173 της Συνθήκης. Δεν συμφωνώ επ' αυτού. Ο κίνδυνος δημιουργίας δυσχερειών δεν μπορεί να αποτελεί λόγο για να χαρακτηρίζεται ως απαράδεκτη μια αίτηση προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης. Εν πάση περιπτώσει, το Δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να περιορίζει τα αποτελέσματα της αποφάσεώς του αν το θεωρεί σκόπιμο για λόγους νομικής ασφαλείας.

14. Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι αποφάσεις της περί της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών έχουν ως μόνο σκοπό την εξακρίβωση ότι οι εκ μέρους των κρατών μελών δαπάνες έγιναν σύμφωνα με τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου. Κάνει μνεία επ' αυτού της υποθέσεως 819/79, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1981, σ. 21), όπου το Δικαστήριο δέχθηκε, με τη σκέψη 8 της αποφάσεώς του, ότι:

«(...) αντικείμενο μιας αποφάσεως της Επιτροπής περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών ως προς τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ είναι η διαπίστωση και η αναγνώριση ότι οι δαπάνες αυτές έγιναν από τις εθνικές υπηρεσίες σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις».

15. Κατά την Επιτροπή, οι αποφάσεις περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών αφορούν μόνο τις οικονομικές σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών και δεν επηρεάζουν τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τρίτων. Όπως προανέφερα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η υποχρέωση αναζητήσεως αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών επιβάλλεται στις εθνικές αρχές απευθείας από το άρθρο 8 του κανονισμού 729/70, υφίσταται δε ανεξάρτητα από το αν διαπιστώθηκαν παρανομίες με την απόφασή της περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών. Οποιαδήποτε αλλαγή στη νομική κατάσταση τρίτων προκύπτει αποκλειστικά από τα μέτρα τα οποία έλαβαν τα κράτη μέλη για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Σχετικά η Επιτροπή μνημονεύει τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 89/86 και 91/86, Étoile Commerciale και CNTA κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 3005) και την προαναφερθείσα υπόθεση Deutsche Milchkontor κατά Γερμανίας, προς στήριξη των ισχυρισμών της. Από αυτές συμπεραίνει ότι οι αποφάσεις περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών στερούνται εννόμων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων σε δίκες που αφορούν αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Συνεπώς, κατά την Επιτροπή, το κύρος αυτών των αποφάσεων δεν έχει σημασία για την έκβαση τέτοιων δικών.

16. Δεν δέχομαι τον ισχυρισμό ότι το κύρος αποφάσεως περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών δεν μπορεί ποτέ να έχει σημασία για την έκβαση εθνικής δίκης σχετικά με αγωγή ασκουμένη από οργανώσεις παραγωγών

υπό τέτοιες προϋποθέσεις. Οι υποθέσεις που επικαλείται η Επιτροπή δεν περιέχουν στοιχεία που να στηρίζουν τον ισχυρισμό αυτό. Στην υπόθεση Deutsche Milchkontor κατά Γερμανίας το Δικαστήριο εξέτασε το ζήτημα μέχρι ποιο βαθμό οι αρχές του κοινοτικού δικαίου περιορίζουν τους κανόνες του εθνικού δικαίου περί αναζητήσεως αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Αντικείμενο της εν λόγω δίκης δεν ήταν απόφαση της Επιτροπής περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών. Στο πλαίσιο της υποθέσεως Étoile Commerciale και CNTA κατά Επιτροπής το Δικαστήριο δέχθηκε ότι απόφαση εκκαθαρίσεως λογαριασμών δεν αφορά άμεσα τους παραγωγούς, κατά την έννοια του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, καθόσον η εκκαθάριση των λογαριασμών αποτελεί ζήτημα αναγόμενο στις σχέσεις μεταξύ κρατών μελών και Επιτροπής. Ωστόσο, είναι σαφές ότι το γεγονός ότι οι εν λόγω αποφάσεις δεν αφορούν άμεσα τους παραγωγούς δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους κοινοτικής πράξεως στο πλαίσιο αιτήσεως προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, υποβαλλομένης από εθνικό δικαστήριο· ακόμη, αυτό δεν σημαίνει ούτε ότι το κύρος της αποφάσεως περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών έχει σημασία για την έκβαση εθνικής δίκης στην οποία συμμετέχουν ως διάδικοι επιχειρηματίες από τους οποίους εθνικός οργανισμός παρεμβάσεως ζητεί την απόδοση ποσών τα οποία τους είχαν καταβληθεί.

17. Είναι αληθές ότι η υποχρέωση ελέγχου των οργανώσεων παραγωγών βαρύνει κατά κύριο λόγο τα κράτη μέλη. Είναι επίσης αληθές ότι η υποχρέωση των κρατών μελών να αναζητούν τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά απορρέει απευθείας από το άρθρο 8 του κανονισμού 729/70. Εντούτοις, πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή διατηρεί μια επικουρικής φύσεως αρμοδιότητα επιβλέψεως των κρατών μελών. Τούτο προκύπτει σαφώς από το άρθρο 9 του κανονισμού 729/70, το οποίο εξουσιοδοτεί τους εντεταλμένους από την Επιτροπή υπαλλήλους να προβαίνουν στη διεξαγωγή επιτοπίων ελέγχων και στην εξέταση εγγράφων, με σκοπό την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας του ασκούμενου από τα κράτη μέλη ελέγχου. Επομένως, υπάρχει πάντοτε το ενδεχόμενο να αποκαλύψει η Επιτροπή κάποια παρανομία εκ μέρους κάποιου συγκεκριμένου επιχειρηματία, τη διάπραξη της οποίας παρέβλεψε κάποιο κράτος μέλος. Τότε, το κράτος μέλος οφείλει να αναζητήσει τα απολεσθέντα ποσά. Δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να σφάλλει η Επιτροπή όσον αφορά την ύπαρξη της παρανομίας ή το ακριβές ύψος του προς αναζήτηση ποσού. Κατά τη γνώμη μου, προκύπτει σαφώς ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις το κύρος της αποφάσεως της Επιτροπής θα είχε σημασία για την έκβαση εθνικής δίκης αφορώσας τη νομιμότητα μέτρων, ληφθέντων από κράτος μέλος κατά του συγκεκριμένου επιχειρηματία, σχετικά με αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, και ότι το Δικαστήριο θα πρέπει να αποφανθεί, στην περίπτωση αυτή, βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης, επί του κύρους της αποφάσεως της Επιτροπής. Η αντίθετη λύση θα ήταν ασυμβίβαστη προς την αρχή της έννομης προστασίας των ιδιωτών, προς εξασφάλιση της οποίας έχει τεθεί το άρθρο 177 της Συνθήκης. Ομοίως, ενδέχεται η Επιτροπή να λάβει απόφαση περί μη εγκρίσεως δαπανών βάσει αμφισβητούμενης ερμηνείας κοινοτικών κανονισμών. Αν το οικείο κράτος μέλος δεν εναντιωθεί στις αποφάσεις της Επιτροπής, αλλά επιχειρήσει να αναζητήσει τα σχετικά ποσά από τους εμπλεκόμενους επιχειρηματίες, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να εξετάσουν τη βασιμότητα της εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνείας των κανονισμών και το κύρος των συνακόλουθων αποφάσεών της και να υποβάλουν σχετικό ερώτημα στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 177.

18. Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, θεωρώ ότι το κύρος των βαλλόμενων αποφάσεων δεν έχει σημασία για την έκβαση της εθνικής δίκης, διότι, κατά την άποψή μου, ο AIMA δεν εδικαιούτο να αναζητήσει

τα σχετικά ποσά από όλες τις οργανώσεις των παραγωγών με βάση ένα ενιαίο ποσοστό. Εάν ωστόσο αυτό δεν ήταν λόγος αμφισβητήσεως του νομίμου της ενέργειας του AIMA, τότε δεν βλέπω τον λόγο για τον οποίο το Δικαστήριο δεν θα πρέπει να εξετάσει το κύρος των βαλλόμενων αποφάσεων. Κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία η Επιτροπή κατέστησε σαφές ότι δεν ισχυρίζεται ότι το ερώτημα είναι απαράδεκτο, αλλά ότι δεν έχει σημασία για την έκβαση της κύριας δίκης. Για τους λόγους που προανέφερα συμφωνώ ότι πιθανότατα αυτό συμβαίνει στην παρούσα υπόθεση. Όμως, καταρχήν, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξετάσει κατά πόσον το ερώτημα που υποβάλλει έχει σημασία για την έκβαση της εθνικής δίκης. Εφόσον το εθνικό δικαστήριο θεωρεί ότι είναι απαραίτητη η απάντηση στο υποβαλλόμενο ερώτημα για την έκδοση της αποφάσεώς του, η εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου υποβολή του εν λόγω ερωτήματος είναι σύμφωνη προς την αρχή περί της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, δεν υπάρχει δε λόγος παρεκκλίσεως από την αρχή αυτή στην παρούσα υπόθεση.

19. Βάσει των ανωτέρω συνεχίζω την εξέταση του ζητήματος του κύρους των βαλλόμενων αποφάσεων. (Μπορεί να λεχθεί ότι ζήτημα κύρους ανακύπτει μόνον όσον αφορά τη δεύτερη και οριστική απόφαση και όχι την πρώτη, η οποία ήταν μόνο προσωρινή· ωστόσο, χάριν ευκολίας, θα εξετάσω μαζί και τις δύο αποφάσεις.)

20. Ο FAC και η Ελληνική Κυβέρνηση διατείνονται ότι η Επιτροπή δεν εξήγησε επαρκώς τους λόγους για τους οποίους δεν ενέκρινε τα ως άνω ποσά. Η Ελληνική Κυβέρνηση ισχυρίζεται περαιτέρω ότι, εφόσον το ΕΓΤΠΕ αποτελεί μέρος του κοινοτικού προϋπολογισμού, η βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 729/70 εκκαθάριση λογαριασμών πρέπει να γίνεται σύμφωνα προς τις προβλεπόμενες λογιστικές διαδικασίες και κάθε λογιστική καταχώρηση πρέπει να αιτιολογείται. Κατά συνέπεια, κάθε φορά που δεν εγκρίνονται ορισμένες δαπάνες πρέπει οι σχετικές αποφάσεις να αφορούν συγκεκριμένα ποσά με τα οποία επιβαρύνθηκε το ΕΓΤΠΕ και τα οποία το εν λόγω ταμείο δεν έπρεπε να καταβάλει. Κατά την Ελληνική Κυβέρνηση, εφόσον η άρνηση της Επιτροπής να εγκρίνει ορισμένες δαπάνες δεν αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα ποσά τα οποία καταβλήθηκαν παράτυπα, αυτή αποτελεί οικονομική κύρωση μη προβλεπόμενη από τον κανονισμό 729/70.

21. Πρέπει να σημειωθεί καταρχάς ότι η έκταση της περιλαμβανόμενης στο άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΟΚ υποχρεώσεως αιτιολογήσεως εξαρτάται από τη φύση της κάθε πράξεως και το πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδίδεται: βλ., για παράδειγμα, την υπόθεση 13/72, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 349), και την υπόθεση 819/79, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1981, σ. 21). Όπως δέχεται ο FAC, σκοπός της αποφάσεως περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών δεν ήταν να παραθέσει λεπτομερώς τα αποτελέσματα των ελέγχων της Επιτροπής ούτε να αναφέρει τους λόγους περί της μη εγκρίσεως της σχετικής χρηματοδοτήσεως σε τρίτους που ενδέχεται να θίγονται από ενέργειες των εθνικών αρχών. Οι λόγοι που οδήγησαν την Επιτροπή να αρνηθεί την έγκριση των σχετικών δαπανών εξηγούνται στη συνοπτική έκθεση που προηγείται της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών. Ακόμη, όπως επίσης δέχεται ο FAC, υπήρξαν επανειλημμένες διαπραγματεύσεις μεταξύ της Επιτροπής και των ιταλικών αρχών πριν από την έκδοση της αποφάσεως περί μη εγκρίσεως μέρους των σχετικών δαπανών. Εντούτοις, είναι αλήθεια ότι η Επιτροπή δεν εξήγησε πώς κατέληξε στο ποσοστό του 5 %. Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο η Επιτροπή εδικαιούτο να μειώσει με βάση ένα ενιαίο ποσοστό τις υποβληθείσες από την Ιταλία

δαπάνες λόγω του εκ μέρους των ιταλικών αρχών πλημμελούς ελέγχου της χορηγήσεως κοινοτικών ενισχύσεων.

22. Είναι αναμφισβήτητο ότι μόνο οι χορηγούμενες βάσει των κοινοτικών κανόνων ενισχύσεις μπορούν να χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ και ότι η Επιτροπή οφείλει να αρνείται να εγκρίνει κάθε δαπάνη που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη αν δεν αποδεικνύεται ότι τηρούνται απολύτως οι σχετικοί με αυτήν κοινοτικοί κανόνες: βλ., για παράδειγμα, την υπόθεση 11/76, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 93). Στην υπόθεση 819/79, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1981, σ. 21), το Δικαστήριο δέχθηκε, με τη σκέψη 8, ότι:

«Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι κοινοτικοί κανόνες δεν επιτρέπουν την καταβολή ενισχύσεως παρά μόνο με την προϋπόθεση ότι τηρήθηκαν ορισμένες διατυπώσεις αποδείξεως ή ελέγχου, μια ενίσχυση που χορηγήθηκε χωρίς να τηρηθεί αυτή η προϋπόθεση δεν είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο και, συνεπώς, η σχετική δαπάνη δεν είναι δυνατό, καταρχήν, να αναγνωριστεί εις βάρος του ΕΓΤΠΕ.»

Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί κατ' αυτόν τον τρόπο στην υπόθεση 327/85, Ολλανδία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 1065, σκέψη 25) και στην υπόθεση C-197/90, Ιταλία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. Ι-1, σκέψη 38). Στην παρούσα υπόθεση ούτε οι διάδικοι ούτε οι ιταλικές αρχές προσκόμισαν στοιχεία βάσει των οποίων να μπορούν να αμφισβητηθούν οι διαπιστώσεις των ελεγκτών της Επιτροπής. Επομένως, θεωρώ δεδομένο ότι η Ιταλία δεν άσκησε επαρκή έλεγχο. Άρα, οι κατά παράβαση της υποχρεώσεως αυτής διενεργηθείσες πληρωμές δεν είναι σύμφωνες προς το κοινοτικό δίκαιο, καταρχήν δε η Επιτροπή μπορεί να αρνηθεί την κάλυψή τους από τους πόρους του ΕΓΤΠΕ.

23. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει σαφώς ότι όταν η Επιτροπή αρνείται να καλύψει με πόρους του ΕΓΤΠΕ ορισμένες δαπάνες, φέρει η ίδια το βάρος της αποδείξεως ότι το οικείο κράτος μέλος παρέβη τους κανόνες της κοινής οργανώσεως αγορών, ενώ το κράτος μέλος φέρει το βάρος της αποδείξεως του ότι η Επιτροπή έσφαλλε κατά τον υπολογισμό του ποσού το οποίο αρνήθηκε να εγκρίνει (βλ. την υπόθεση 347/85, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 1749, και την προαναφερθείσα υπόθεση C-197/90, Ιταλία κατά Επιτροπής). Στο πλαίσιο της τελευταίας υποθέσεως το Δικαστήριο έκρινε ότι μείωση με βάση ένα ενιαίο ποσοστό 10 % των δηλωθεισών από την Ιταλία δαπανών σχετικά με ενισχύσεις στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη, βάσει της αποφάσεως 90/213 της Επιτροπής, ήταν δικαιολογημένη λόγω του ότι οι ιταλικές αρχές δεν διεξήγαγαν δεόντως τους ελέγχους που επιβάλλονταν δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού 1725/79 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/026, σ. 12). Με την απόφαση αυτή το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 39, ότι, εφόσον οι έλεγχοι δεν ήταν επαρκείς, η Επιτροπή μπορούσε να αποκλείσει το σύνολο των σχετικών ποσών. Συνεπώς, η Ιταλική Κυβέρνηση δεν μπορούσε να παραπονείται ότι η Επιτροπή προέβη σε κατ' αποκοπή μείωση ύψους 10 %. Η ίδια συλλογιστική μπορεί να ακολουθηθεί στην παρούσα υπόθεση, στην οποία η κατά 5 % μείωση είναι αποτέλεσμα της αδυναμίας των ιταλικών αρχών να εκπληρώσουν τις σχετικές με τη διενέργεια ελέγχων υποχρεώσεις τους στον τομέα των οπωροκηπευτικών. Όπως προκύπτει σαφώς από την όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 729/70 περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής και όπως έχει δεχθεί το Δικαστήριο (υπόθεση C-366/88, Γαλλία κατά

Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-3571, σκέψη 20), η ευθύνη για την ορθή διαχείριση του ΕΓΤΠΕ βαρύνει κατά κύριο λόγο τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή δεν έχει την υποχρέωση να αναλαμβάνει ή να εκπληρώνει παράλληλα τις σχετικές με τους ελέγχους υποχρεώσεις των κρατών μελών, οι δε έλεγχοι τους οποίους ενδεχομένως αποφασίζει η Επιτροπή επιτελούν συμπληρωματική λειτουργία. Θα ήταν παράλογο, σε περίπτωση που ακολουθηθεί η αντίθετη λύση, να επιβάλλεται ένα τόσο μεγάλο βάρος στην Επιτροπή (βλ. τις προτάσεις μου στην υπόθεση C-32/89, Ελλάς κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1321, παράγραφος 54).

24. Στην παρούσα υπόθεση, αναγνωρίζοντας την ύπαρξη ιδιαίτερων περιστάσεων, η Επιτροπή ενήργησε σε δύο στάδια. Με την πρώτη απόφασή της αρνήθηκε προσωρινά την έγκριση των σχετικών δαπανών και κάλεσε τις ιταλικές αρχές να υποβάλουν αποδεικτικά στοιχεία. Όμως, οι ιταλικές αρχές δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν στην υποχρέωσή τους αυτή. Γι' αυτό, η Επιτροπή έλαβε οριστική απόφαση επιβεβαιώνουσα τη σχετική μείωση. Υπενθυμίζω ότι, σύμφωνα προς τα αποτελέσματα των ελέγχων, που περιλαμβάνονται στη συνοπτική έκθεση της Επιτροπής, οι ιταλικές αρχές διενήργησαν ελέγχους μόνο σε έξι οργανώσεις παραγωγών επί συνόλου 134· από αυτές δε τις έξι οργανώσεις τρεις μόνο είχαν λάβει κοινοτική ενίσχυση, το ύψος της οποίας αντιστοιχεί στο 2,12 % του συνόλου των δαπανών τις οποίες δήλωσε η Ιταλία.

Τα στοιχεία αυτά δεν αμφισβητήθηκαν. Δεδομένης της ανεπάρκειας των εκ μέρους των ιταλικών αρχών ελέγχων, δεν θεωρώ την ύψους 5 % μείωση ως δυσανάλογη. Κατά συνέπεια, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι δεν αποδείχθηκε το ανίσχυρο των αποφάσεων της Επιτροπής.

25. Επομένως, πιστεύω ότι τα ερωτήματα της Pretura Circondariale di Cuneo πρέπει να λάβουν τις ακόλουθες απαντήσεις:

1) Από την εξέταση της υποθέσεως δεν προέκυψαν στοιχεία που να επηρεάζουν το κύρος των αποφάσεων της Επιτροπής 89/627 και 90/213, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών που αφορούν τις δαπάνες για το 1987 που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων.

2) Όταν η Επιτροπή δεν εγκρίνει δαπάνες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, επειδή κάποιο κράτος μέλος δεν επέβλεψε δεόντως τη λειτουργία των οργανώσεων των παραγωγών, αυτό το κράτος μέλος δεν μπορεί να αναζητεί τα σχετικά ποσά με βάση ένα ενιαίο ποσοστό από τις εν λόγω οργανώσεις, αλλά μπορεί να αναζητεί τέτοια ποσά μόνον όταν αποδεικνύεται ότι κάποια συγκεκριμένη οργάνωση δεν εδικαιούτο τα αντίστοιχα ποσά.